

Шніт Юлія Петрівна

Майстер виробничого навчання
З професії Обліковець з реєстрації
бухгалтерських даних

Арбузинського професійного аграрного ліцею

УРОК ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ КВАЛІФІКОВАНОГО РОБІТНИКА ВІДПОВІДНО ДО ВИМОГ РИНКУ ПРАЦІ

Сучасний етап розвитку економіки характеризується підвищенням вимог щодо підготовки робітників і спеціалістів у професійно-технічних навчальних закладах, а тому професійна освіта сьогодення спрямовує всі свої сили на забезпечення професійної самореалізації особистості, формування її кваліфікаційного рівня, створення соціально-активного, морального, фізично здорового потенціалу, який має посідати важливе місце у технологічному оновленні виробництва, впровадженні у практику досягнень науки і техніки.

Традиційно мету освіттивизначали набором знань, умінь, навичок, якими повинен володіти випускник. Сьогодні такий підхід виявився недостатнім. Соціуму потрібні випускники, готові до включення у подальшу життєдіяльність, здатні практично вирішувати поставлені перед ними життєві й професійні проблеми. А це багато в чому залежить від отриманих знань, умінь і навичок для позначення яких вживається поняття “компетенції” і “компетентності”, які більше відповідають розумінню сучасних цілей освіти.

Поняття “компетенція” частіше застосовується для позначення:

- освітнього результату, вираженого в підготовленості випускника, в реальному володінні методами, засобами діяльності, у можливості поратися з поставленими завданнями;
- такої форми поєднання знань, умінь і навичок, яка дозволяє ставити і досягати мети.

Виробниче навчання – основний вид навчальної діяльності учнів за професійною програмою первинної професійної підготовки кваліфікованих

робітників. Ключовою фігурою, що забезпечує безпосередній зв'язок між освітнім процесом та майбутнім робочим місцем випускника, є майстер виробничого навчання, який, відповідно до поставлених ринком праці та суспільством викликів, має поєднувати у собі якості викладача (інструктора) виробничого навчання, вихователя-психолога та висококваліфікованого робітника.

Метою виробничого навчання є формування в учнів професійної компетентності та майстерності в області визначеної професії або групи професій, закріплення отриманих учнями первинних навичок та професійних умінь самостійного виконання робіт, оволодіння сучасною технікою, механізмами, інструментами, технологією, опанування передовими формами організації праці.

Основним змістом процесу виробничого навчання є формування компетенцій, характерних для професії. Це знаходить висвітлення у виборі і застосуванні форм, методичних прийомів навчання. Провідним методом виробничого навчання є вправи, особливого значення набуває показ трудових прийомів, використання навчальної і виробничої документації.

Процес виробничого навчання реалізується в різних формах: виробничі екскурсії, практикум, консультація, заняття в навчальних лабораторіях; навчання в цехах підприємств, перед випуском виробничі практика на робочих місцях і деякі інші. При навчанні конкретної професії використовується, як правило, комплекс організаційних форм, у яких конкретні форми виконують свої задачі.

Організація виробничого навчання базується на основних принципах навчання:

- навчання на рівні вимог передової техніки виробництва;
- навчання на основі продуктивної праці;
- наочність навчання;
- систематичність і послідовність в навчанні;
- міцність засвоєння знань і навичок.

Пробудження інтересу до професії під впливом виробничого навчання становлять одну з найважливіших передумов розвитку творчого потенціалу учнів, їх професійної спрямованості.

Урок – основна форма виробничого навчання, і обов'язковий для всіх учнів. Кожний урок становить єдиний процес, в якому виконання усіх завдань здійснюється у взаємному зв'язку.

Під час своєї діяльності враховую загальні вимоги до проведення сучасного уроку, а саме:

1) Розробляю практичні завдання згідно **СП(ПТ)О 4121.М.69.20-2018**, враховуючи творчі здібності кожного учня індивідуально, озброюю учнів свідомими, глибокими, міцними знаннями;

2) Розробляю інструкційні карти для виконання практичних завдань, формую в учнів міцні навички та вміння, що сприяють підготовці їх до життя;

3) Здійснюю всебічний розвиток учнів, розвиваю їхні загальні та індивідуальні особливості;

4) Формую в учнів самостійність, творчу активність, вміння творчо вирішувати завдання, які трапляються в житті;

5) Виробляю вміння самостійно вчитися, самоконтролю, отримувати та поглиблювати чи поповнювати знання;

6) Формую в учнів позитивні мотиви навчальної діяльності, бажання вчитися, потребу в розширенні й отриманні знань, позитивне ставлення до навчання.

На уроках виробничого навчання за спеціальністю «Обліковець з реєстрації бухгалтерських даних» застосовую ігрові, комп'ютерні технології, які дозволяють формувати творчу активність учнів, вміння працювати в групах, сприяють розвитку технологічного мислення. Для досягнення найкращого результату використовується технологія ділової гри, під час якої учні не тільки сприймають новий матеріал, але і успішно закріплюють отримані знання.

Свої заняття з виробничого навчання поділяю на такі частини: **організаційна частина, вступний інструктаж, засвоєння нового матеріалу, показ прийомів робіт, закріплення вступного інструктажу, поточний інструктаж, заключний інструктаж.**

У організаційній частині відбувається перевірка учнів, готовність до уроку.

У вступному інструктажі вказуються охорона праці при виконанні практичних завдань, правильне поводження з виробничим обладнанням, перевірка опорних знань. При перевірці використовую ігрові методи. (Щасливе число, Морський бій, Темна конячка, Чотири картинки – слово, ігри створені в learningapps. та інші.)

У засвоєнні нового матеріалу розповідається як обробляти бухгалтерські дані, заповнювати документацію. При засвоєнні нового матеріалу використовую презентації, відеоматеріали.

У показу прийомів робіт практично показую прийоми обробки бухгалтерських даних, заповнення документації.

У закріпленні матеріалу вступного інструктажу проводиться перевірка знань згідно пройденої теми за допомогою розроблених завдань в learningapps, тестів, ребусів.

У поточному інструктажі виконуються практичні вправи учнями.

У заключному інструктажі підводяться підсумки занять, вказуються помилки, які були допущені учнями та їх усунення, виставляються оцінки.

Так як час не стоїть на місці, та зі зміною стандарту, по якому навчаються учні з професії «Обліковець з реєстрації бухгалтерських даних» працюю над оновленням матеріалів до уроків, де вже більшість завдань буде виконуватися в бухгалтерській програмі «Хепі – бух». (презентації, відеоматеріали, інструкційні картки)

Сучасні уроки виробничого навчання відрізняються від традиційних змістом, організаційно-методичною стороною, активних методів навчання, рівнем активізації пізнавальної діяльності, темпом проходження матеріалу, високим рівнем мотивації навчальної діяльності. Головне, що має відрізнити урок в

умовах реформи від традиційності, - це його високий кінцевий результат, тобто засвоєння безпосередньо на уроці основного змісту, формування професійних компетентностей, успішне вирішення завдань виховання і загального розвитку учнів. Велике практичне значення має виховання у процесі виробничого навчання конкретно професійних важливих якостей, необхідних майбутнім молодим робітникам.